

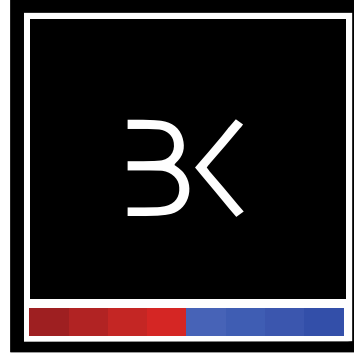
Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

02 Ekim / 2020

Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

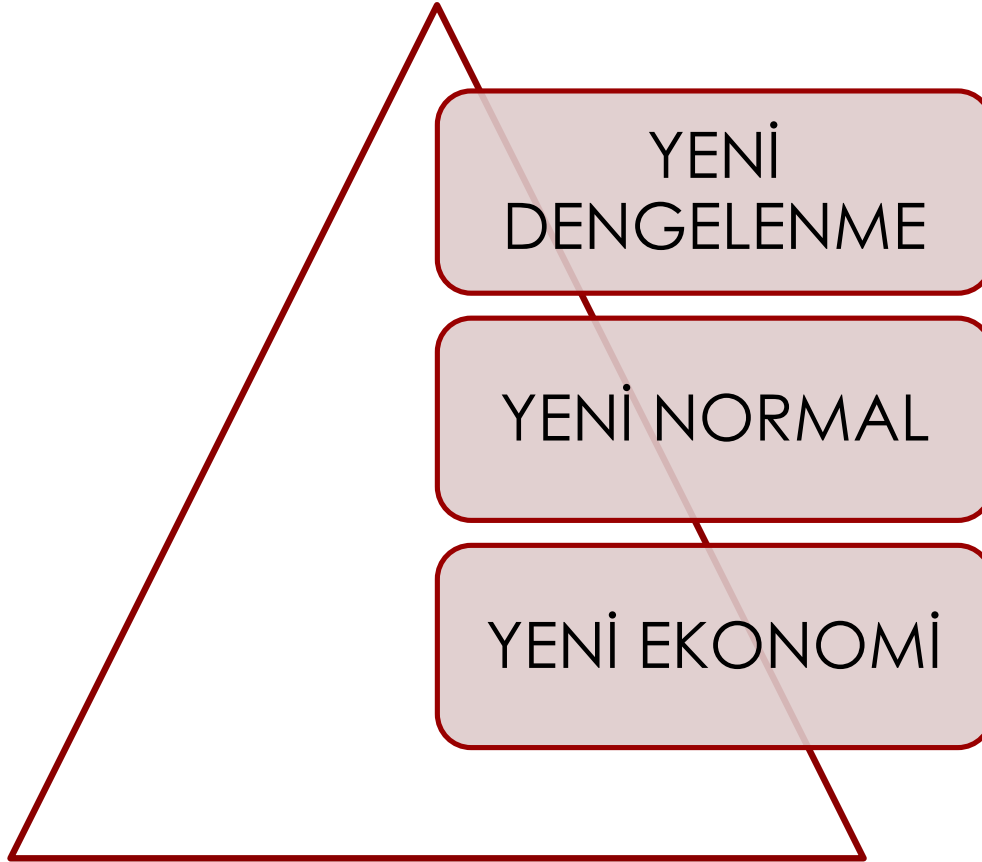
Bu Hafta Açıklanan YEP & Geçen Yılın YEP'i

- Geçtiğimiz yıl hedeflerine ulaşılmamış olmasının ardında iki önemli etmen var:
- İlki tüm dünyayı 1929 buhranından bu yana görülmemiş ölçüde resesyona ve dengelerin şaşmasına sürüklemiş olan küresel virüs,
- İkincisi ise TL'nin Dolar başta olmak üzere gelişmiş para birimleri karşısındaki kırılganlığı ki burada kırılganlığın sadece sonuç olduğunu söyleyemeyecek kadar çok manipülatif delilimiz de mevcuttur.
- Öyleyse üçüncü bir etmen de , kurun *neden-sonuç sarmalı* ya da istatistiki tabiri ile *nedensellik* olarak karşımıza çıkıyor.

Geçen Yılın YEP Hedefleri				Bu Yılın YEP Hedefleri				
HEDEF	2020	2021	2022	HEDEF	2020	2021	2022	2023
Büyüme	→ 5%	→ 5%	→ 5%	Büyüme	↓ 0,30%	→ 5,80%	→ 5%	→ 5%
İşsizlik	↑11,80%	↑10,60%	↑9,80%	İşsizlik	↑ 13,80%	↑ 12,90%	↑ 11,80%	→10,90%
Enflasyon	↑ 8,50%	→ 6%	→4,90%	Enflasyon	→ 10,50%	→ 8%	→ 6%	→4,90%
Cari Açık	9,6 milyar\$	7 milyar\$	↓ 0	Cari Denge	(24,4 milyar\$)	(13,9 milyar\$)	(5,4 milyar\$)	1,3 milyar\$
Ort. Dolar Kuru	6,00 TL	6,40 TL	6,74 TL	Ort. Dolar Kuru	6,91TL	7,68 TL	7,88 TL	8,02 TL
Kişi Başı Gelir	9.738\$	10.144\$	10.534\$	Kişi Başı Gelir	8.381\$	8.661\$	9.317\$	10.033\$

Bu Hafta Açıklanan YEP

Bu hafta açıklanan YEP'in yola çıktığı 3 unsur:

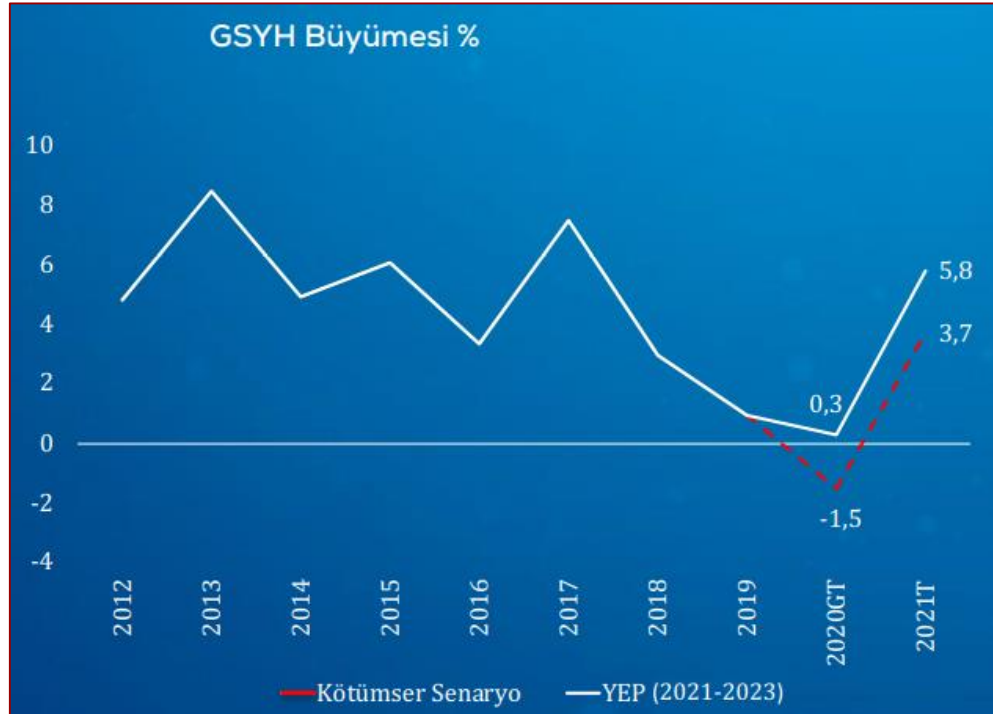
Makroekonomik Denge: Büyüme Hedefi

- ❑ Büyüme hedefi, küresel anlamda en çok tahmin yapılan makroekonomik göstergelerden,
- ❑ Ancak gelişmekte olan ülkeler, gelişmiş ekonomilere göre çoğu zaman büyümede de daralmada da daha avantajlıdır.
- ❑ YEP'de belirlenmiş olan büyüme hedefi gerçekçi gözükmemektedir.
- ❑ Katma değerli ürün ve ihracat ile TVF ve yabancı sermaye işbirlikleri bu büyüme hedefinin çıkış noktalarıdır.

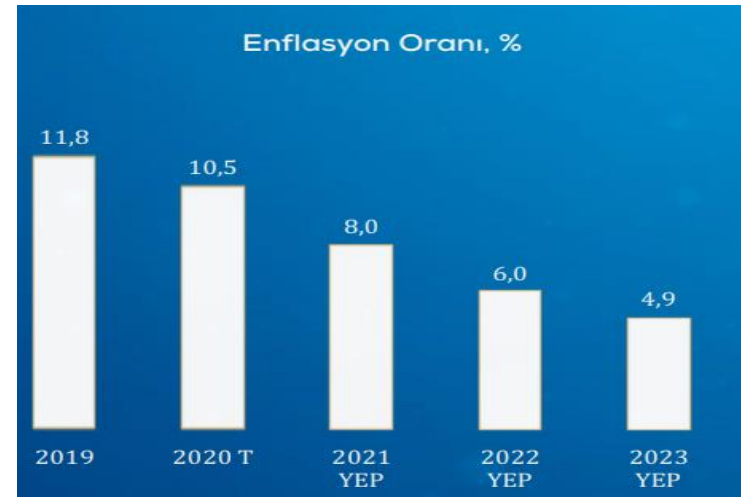
Makroekonomik Denge: Büyüme Senaryosu

- ❑ Normalleşme sürecinin sekteye uğraması; kötü senaryo 2020'de $-%1,5$ daralma, 2021'de $%3,7$ büyüme,
- ❑ Baz senaryoda normalleşmeye devam ve V şeklinde büyüme ile 2020'de $%0,3$ 'lük , 2021'de $%5,8$ 'lik büyüme

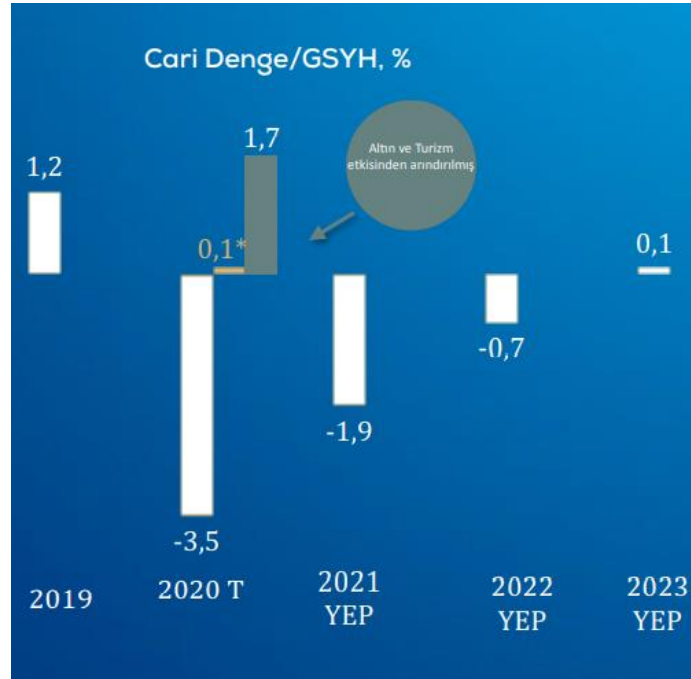
Makroekonomik Denge: İşsizlik-Enflasyon

- ❑ İşgücü piyasasının esnekleştirilmesi, nitelikli insan kaynağı ve toplu konut projeleri, 1 milyon yazılımcı, tarımsal projeler ile işsizliğin kademeli olarak düşürülmesi öngörülürken,
- ❑ Enflasyonla mücadele, birincil öncelik olarak görülmüş ve tarım girdi fiyatları, kur rekabet kanunu, kur değişkenliği, verim artışı başlıkları ile işsizlik oranına göre daha yüksek oranda düşürülmesi planlanıyor.
- ❑ Philips eğrisi (işsizlik-enflasyon ters orantılı) düşünüldüğünde bu hedeflere ulaşmada işsizlik oranındaki az oranlı düşüşü makul ama daha gerçekçi bir yaklaşımla normalleşme adımlarına göre yorumlarsak, fazla iyimser bulabiliriz.

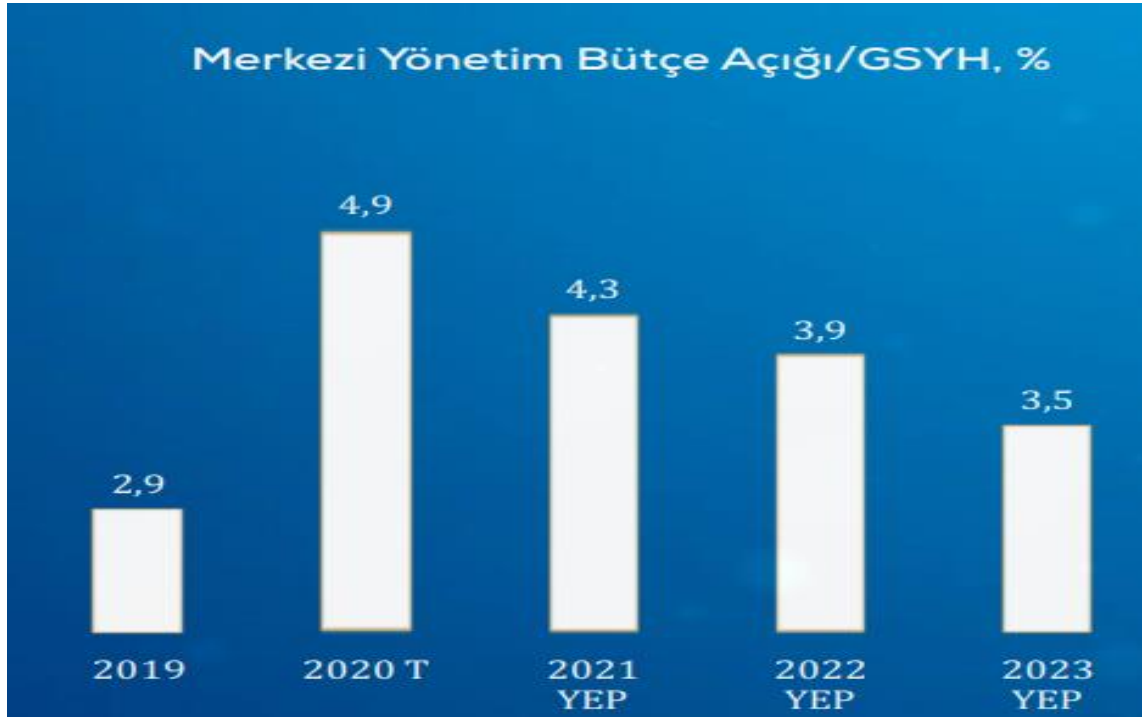
Cari Denge Yaklaşımı

- ❑ Cari dengeye ağırlıklı olarak ihracatı arttırma hedefi ile beraber, Eximbank, TSKB ve e-ihracatın arttırılması hedefleri, doğalgaz, petrol, altın çıkarılması ile madenlerin yüksek katma değerli ürüne dönüştürülmesi yöntemleri ile ulaşılması hedefleniyor.
- ❑ Bugün açıklanan Eylül ayı öncü ihracat rakamı (16,3 milyar\$) tüm zamanların en yüksek Eylül ayı ihracatı olarak değerlendirildi ve küresel virüs krizine rağmen ihracatın ithalatı karşılama oranı artış eğilimindedir.
- ❑ Değişen küresel ticaret dengelerinin ve jeopolitik stratejilerin lehimize çevrilmesi ve enerji ithalatındaki azalma cari dengeyi olumlu yönde etkileyecektir.

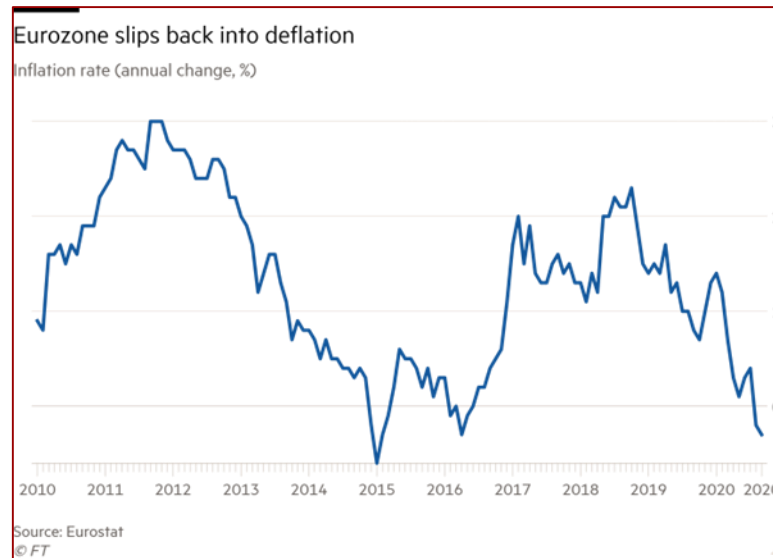
Merkezi Yönetim Bütçesi

- ❑ Merkezi yönetim bütçesi hedefi esas itibari ile kamu harcamalarının artış eğiliminde olacağı ve bu durumun verimliliği sağlamak esasında olacağını ifade ediyor.
- ❑ Ayrıca temkinli bir hedef belirlenmesinin arka planından, vergi barışının geleceği yönünde izlenim de edinebiliriz.

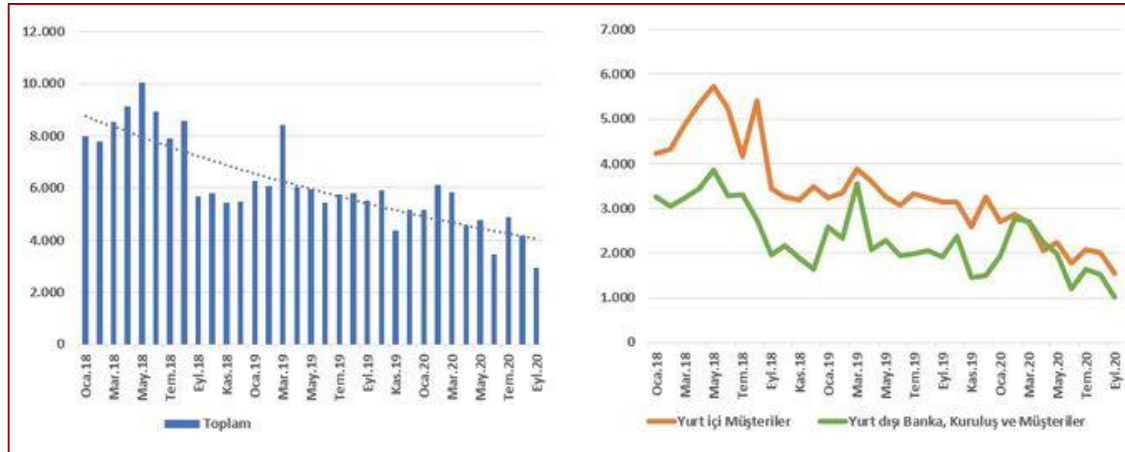
Büyüme Tahmini Üzerine

- ❑ Bu hafta yayınlanan Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası Eylül ayı raporunda Türkiye için 2020 yılı daralma tahmini $-%3,5$ olarak açıklandı.
- ❑ Gerekçe olarak zayıf ihracat talebi, tedarik zinciri ve ticaretle yaşanan düşüş yani küresel kriz gösterildi.
- ❑ 2021 yılı büyüme tahmini ise $%5$ olarak öngörüldü.
- ❑ Diğer taraftan büyümeye dolaylı bir yaklaşımla en büyük ticaret partnerimiz Euro Bölgesinin çok ciddi bir deflasyon yaşıyor olması ve Goldman Sachs'ın bölgenin 2020 'de $-%7,9$ daralma öngörmesi tüm önemli ekonomilerin birbirlerini küresel ticaret yolu ile etkilediğine işaret etmektedir.

Döviz Piyasası

- ❑ TCMB'nin yayımladığı veriler spot döviz piyasasındaki ortalama günlük işlem hacminin Eylül ayının ilk yarısında 3 milyar doların altına gerilediği gösterdi.
- ❑ Hacimdeki düşüş, hem yurt içi müşterilerin hem de yurt dışı banka, kuruluş ve müşterilerin işlemlerini azaltmasından kaynaklandı.
- ❑ TCMB'nin politika faizini artırmasının ardından sınırlı da olsa TL varlıklara olan yabancı ilgisinin arttığı görüldü.
- ❑ Ancak mevduat getirisinin artması ve kambiyo vergisindeki düşüş gerçek kişilerin yeniden döviz piyasasına olan ilgisini beraberinde getirebilir.
- ❑ BDDK'nın aktif rasyosunda 5 puan indirime gitmesi ise normalleşme adımlarından bir diğeri olarak, artan faizlerle birlikte paranın rotasının tasarruflara kaymasına neden olacaktır.

ISO Türkiye İmalat PMI Endeksi

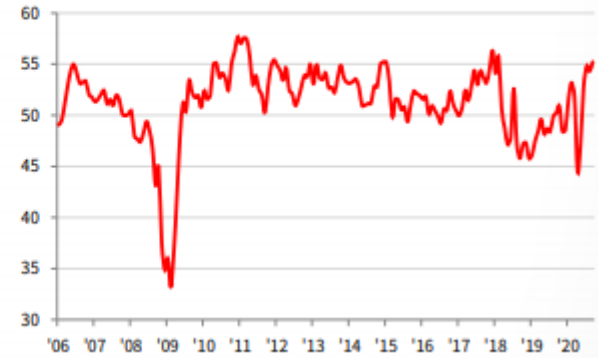
- ❑ İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi), Ağustos ayındaki 54.3 düzeyinden, Eylül ayında 52.8'e geriledi.
- ❑ Ancak istihdam endeksinde Şubat 2018'den beri en yüksek artış gerçekleşti. Bu duruma yönelik olarak katılımcıların %15'i çalışan sayısında artış olduğunu bunun da yeni siparişlerden kaynaklandığını ifade etti.

İstihdam Endeksi

S: Firmanızda çalışan sayısı bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Eylül'de yeni işe alımlar ivme kazandı ve artış Şubat 2018'den beri en yüksek oranda gerçekleşti. Bu belirgin artışla birlikte istihdamdaki iyileşme eğilimi dördüncü aya ulaştı. Anket katılımcılarının yaklaşık yüzde 15'i çalışan sayısında artış olduğunu ve bunun genel olarak yeni siparişlerdeki büyümeden kaynaklandığını belirtti.

mev.an. 50 = bir önceki aya göre değişim yok

S. Arabistan Örtülü Ambargosu

- ❑ S. Arabistan'dan Türkiye'ye Ambargo, lojistik firmaları tarafından teyit edildi!
- ❑ Başlıca ihraç ürünlerimiz: Halı, işlenmiş petrol ürünleri, elektrik panoları, inşaat demiri ve mobilya.
- ❑ İthalatımız ise petrol ve kimyasal ürünler olan ülkeden dış ticaret fazlası elde etmekteyiz.

